

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

09 квітня 2020 р.

Київ

№ 237-р

Про результати розгляду справи
про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Управлінням культури Чернівецької міської ради листами б/н б/д (реєстраційний номер у базі даних 23292, вх. № 507-ПДД від 12.08.2019) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого від 24.10.2019 № 08/361-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 30.03.2020 № 500-26.15/117-19-ДД/163-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Управлінням культури Чернівецької міської ради листом б/н б/д (реєстраційний номер у базі даних 23292, вх. № 507-ПДД від 12.08.2019) на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (зі змінами), було подано повідомлення про нову індивідуальну державну допомогу.
- (2) Повідомлення прийнято до розгляду 26.08.2019.
- (3) З метою надання додаткової інформації до Повідомлення Управлінням культури Чернівецької міської ради надіслано листи від 29.08.2019 № 05/01-30/442 (вх. № 5-01/10091 від 02.09.2019) (далі – Лист 1 до Повідомлення), від 13.09.2019 № 05/01-30/475 (вх. № 5-01/3984 від 27.03.2020) (далі – Лист 2 до Повідомлення).

- (4) За результатами розгляду Повідомлення, за поданням Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги № 500-01/4375-п від 09.10.2019, розпорядженням державного уповноваженого від 24.10.2019 № 08/361-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (5) Листом № 500-26.15/08-13804 від 24.10.2019 Управлінню культури Чернівецької міської ради надіслано копію розпорядження про розгляд справи про державну допомогу та запит про надання інформації, необхідної для прийняття рішення Комітетом.
- (6) У відповідь Управлінням культури Чернівецької міської ради надіслано листи від 26.11.2019 № 05/01-30/634 (вх. № 5-01/14219 від 29.11.2019) (далі – Лист 1 у справі), від 24.01.2020 № 05/01-30/44 (вх. № 5-01/971 від 27.01.2020) (далі – Лист 2 у справі) та від 03.03.2020 № 05/01-30/111 (вх. № 5-01/3069 від 06.03.2020) (далі – Лист 3 у справі).
- (7) Також з метою отримання необхідної інформації Комітет листом № 500-29/08-17200 звернувся до Міністерства культури, молоді та спорту України.
- (8) Листом Комітету № 500-29/08-4617 від 30.03.2020 Управлінню культури Чернівецької міської ради направлено копію подання з попередніми висновками у справі про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД.
- (9) Листом від 03.04.2020 № 05/01-30/163 (вх. № 5/01-4419 від 06.04.2020) Управлінням культури Чернівецької міської ради надано відповідь на зазначений вище лист із копією подання з попередніми висновками у справі про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (10) Управління культури Чернівецької міської ради (далі – Надавач, Управління) (пл. Центральна, 5, м. Чернівці, 58002, ідентифікаційний код юридичної особи 02231560).

2.2. Отримувач підтримки

- (11) Комунальне підприємство «Парк Жовтневий» (далі – Отримувач, КП «Парк Жовтневий») (вул. Пилипа Орлика, 4, м. Чернівці, 58029, ідентифікаційний код юридичної особи 31396751).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (12) Метою (ціллю) підтримки є реалізація комплексу заходів щодо забезпечення утримання в належному санітарно-технічному стані території міста Чернівців, покращення її комфортності та естетичного вигляду, створення сприятливих умов для масового відпочинку та оздоровлення на території парку.

2.4. Очікуваний результат

- (13) Забезпечення належного утримання та раціонального використання об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого призначення, збереження природних ландшафтів, інших природних комплексів та об'єктів.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (14) Програма фінансування робіт, пов'язаних із благоустроєм м. Чернівців на 2018 – 2021 роки, затверджена рішенням міської ради VII скликання від 26.12.2017 № 1046 (зі змінами від 08.08.2018 № 1382, від 06.12.2018 № 1530, від 28.02.2019 № 1635) (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

- (15) Субсидії та поточні трансферти.

2.7. Обсяг підтримки

- (16) Загальний обсяг державної підтримки становить 6 284 600,0 грн, у тому числі:
- у 2019 році – 2 000 000,0 грн;
 - у 2020 році – 2 142 300,0 грн;
 - у 2021 році – 2 142 300,0 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (17) З 01.01.2019 по 31.12.2021.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (18) Метою Програми, яка є підставою надання підтримки, є реалізація комплексу заходів щодо забезпечення утримання в належному санітарно-технічному стані території міста Чернівців, покращення її комфортності та естетичного вигляду для створення оптимальних умов праці, побуту та відпочинку мешканців та гостей міста, утримання об'єктів та елементів благоустрою, їх поточний ремонт.
- (19) Виконання Програми, зокрема, дасть можливість забезпечити збереження природних ландшафтів, інших природних комплексів та об'єктів.
- (20) У Повідомленні Надавач зазначає, що надання державної підтримки дозволить створити сприятливі умови для масового відпочинку та оздоровлення на території парку площею 63,5 га. Позитивним внеском державної підтримки, зокрема, стане забезпечення належного утримання та раціонального використання об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого призначення.
- (21) Отримувач підтримки – КП «Парк Жовтневий». Надавачем Листа 3 у справі зазначено, що це підприємство належить до базової мережі закладів культури (автоматично включено до такої мережі, оскільки є «існуючим» (стаття 22 Закону України «Про культуру»). При цьому відповідно до охоронного зобов'язання, виданого Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища в Чернівецькій області Мінприроди України 16.10.2007, КП «Парк Жовтневий» надано зобов'язання щодо збереження режиму охорони та збереження парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва

місцевого значення «Жовтневий».

- (22) За результатами діяльності за рік КП «Парк Жовтневий» складає звітність за формою № 11-НК «Звіт про діяльність парку культури і відпочинку (міського саду)», затвердженою наказом Міністерства культури і туризму України від 23.07.2007 № 46. Так, у 2019 році підприємство провело культурно-масові заходи (всього 21, з них для дітей – 10), організовувало діяльність любителівських об'єднань, гуртків, клубів за інтересами.
- (23) Вхід на територію парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» для всіх відвідувачів є безкоштовним. КП «Парк Жовтневий» надає безкоштовні послуги мешканцям з організації вільного часу, задоволення культурних запитів різних груп населення, створення умов для поновлення фізичних і духовних сил, спілкування людей у сфері дозвілля (безкоштовні атракціони, гойдалки, лавиці, виготовлені підприємством), прибирання території.
- (24) Разом із цим КП «Парк Жовтневий» надає платні послуги для інших суб'єктів господарювання. У Листі 2 до Повідомлення Надавач зазначив, що кошти від укладених договорів з іншими суб'єктами господарювання про право тимчасового користування окремими елементами благоустрою комунальної власності та за договорами про співпрацю на предмет розміщення на території КП «Парк Жовтневий» об'єкта, що надає послуги атракціонів, розваг та відпочинку, надходить на господарський рахунок підприємства. Займана площа таких об'єктів (згідно з укладеними договорами) становить 2,1107 га. Відсоткове співвідношення території (площі) парку, що задіяна під комерційну діяльність, до території (площі), що не задіяна під комерційну діяльність, становить 3,4 %.
- (25) Сторонами договору про право користування окремими елементами благоустрою та договору про співпрацю на предмет розміщення на території КП «Парк Жовтневий» об'єкта, що надає послуги атракціонів, розваг та відпочинку, з однієї сторони, є дирекція КП «Парк Жовтневий», як підприємство-балансоутримувач, та юридична особа, з другої сторони.
- (26) Надходження від надання платних послуг зараховуються на банківський рахунок КП «Парк Жовтневий», відкритий в акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України».
- (27) Кошти від надання платних послуг використовуються на оплату праці, нарахування на заробітну плату, оплату енергоносіїв та комунальних послуг, придбання інвентарю для прибирання території, пально-мастильних матеріалів та запчастин для роботи техніки, спецодягу, оплату послуг та оплату земельного податку.
- (28) Також Надавач зазначив, що кошти, які надходять від укладених договорів на право користування окремими елементами благоустрою комунальної власності та договорів про співпрацю, враховуються при наданні підприємством бюджетного запиту на нову державну підтримку на наступний бюджетний період. Тобто, при затвердженні бюджету з потреби коштів на фінансування робіт із благоустрою території КП «Парк Жовтневий» вираховується (зменшується) сума, яка надійде за укладеними договорами.
- (29) Відсоткове співвідношення платних до безкоштовних послуг для споживачів (фізичних і юридичних осіб), які надає КП «Парк Жовтневий», є таким: фактичне за 2018 рік – 42 %, планове у 2019 році – 39 %, у 2020 році – 38 % та у 2021 році – 40 %.

- (30) Витрати, які покриватимуться державною підтримкою: оплата праці працівників, нарахування на фонд оплати праці, оплата електроенергії освітлення парку, оплата вивезення сміття та водопостачання, теплопостачання, проведення акарицидної обробки парку від кліщів.
- (31) Усі роботи з утримання парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» підприємство виконує самостійно, крім виконання у 2019 році спеціалізованим обласним комунальним підприємством Львівської обласної ради «Профілактична дезінфекція» акарицидної обробки парку від кліщів, обраним через систему електронних закупівель «Prozorro», та закупівлі бензину й дизельного палива для роботи спеціальної техніки, теплопостачання, водопостачання, водовідведення, електроенергії та послуг із поводження з побутовими відходами.
- (32) Разом із тим відповідно до інформації, наданої у Листі 1 у справі, для забезпечення належного розподілу доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг, бухгалтерський облік ведеться окремо за кожним видом діяльності. Рахунки КП «Парк Жовтневий» розподілено за видами діяльності:
- кошти з міського бюджету надходять на рахунки, які відкриті в органах Державної казначейської служби України в місті Чернівцях Чернівецької області;
 - кошти, що надходять від комерційної діяльності КП «Парк Жовтневий», зараховуються на рахунок, відкритий в акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України».
- (33) Фінансування КП «Парк Жовтневий» коштами місцевого бюджету здійснюється через рахунки, відкриті в органах державної казначейської служби України за кодом програмної класифікації видатків 6030 «Організація благоустрою населених пунктів» та на виконання природоохоронних заходів за кодом програмної класифікації видатків 8340 «Природоохоронні заходи за рахунок цільових фондів». Кошти на оплату праці працівників із благоустрою розраховано виходячи зі штатної чисельності працівників згідно зі штатним розписом з урахуванням підвищення посадових окладів та мінімальної заробітної плати на 01.01.2019. Витрати на зовнішнє освітлення парку, утримання громадської вбиральні, вивезення сміття, покіс газонів, обрізку сухих та аварійних дерев, посадку дерев, кущів, квітів та інші послуги розраховано виходячи з потреб та витрат минулого року з урахуванням індексу зростання споживчих цін. Розрахунок видатків проводиться відповідно до рекомендацій Міністерства фінансів України від 01.08.2017 № 05110-14-21/20701 «Про особливості складання проектів місцевих бюджетів» з урахуванням темпів зростання прожиткового мінімуму та індексу зростання споживчих цін.
- (34) Фінансове управління та головний розпорядник бюджетних коштів здійснюють управління бюджетними коштами в межах своїх бюджетних повноважень та проводять оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи ефективне, результативне та цільове використання бюджетних коштів; здійснюють внутрішній контроль за повнотою надходжень і витрачанням бюджетних коштів із метою прийняття управлінських рішень щодо надання фінансової підтримки, встановлення відповідності витрачених бюджетних коштів поставленій меті – забезпечення належного санітарного стану території парку, створення сприятливих умов для масового відпочинку та оздоровлення на території парку.
- (35) При цьому враховано таке. На лист Комітету № 500-29/08-17200 від 23.12.2019 про надання інформації Міністерство культури, молоді та спорту України в листі № 923/9.5 від 29.01.2020 повідомило, що поняття «парк культури і відпочинку» має відповідати

визначеним Законом України «Про культуру» ознакам закладу культури. Також в установчому документі підприємства має бути зазначено, зокрема, про основну мету та напрями діяльності, які мають передбачати провадження діяльності у сфері культури, у тому числі задоволення культурних потреб різних груп населення, створення умов для розвитку творчості, відновлення духовних сил (організація та проведення культурно-масових заходів, організація роботи аматорських колективів, курсів, клубів за інтересами тощо).

- (36) Відповідно до пункту 3.1 Статуту основною метою підприємства є удосконалення організації вільного часу, *задоволення культурних запитів різних груп населення*, створення умов для поновлення фізичних і духовних сил, спілкування людей у сфері дозвілля, здійснення діяльності з благоустрою та підтримки належного порядку на території парку.
- (37) Предметом діяльності підприємства є:
- виконання робіт зі створення нових зелених насаджень, їх ландшафтної реконструкції, впровадження цікавих змістовних форм дозвілля для різновікових категорій населення;
 - розвиток інфраструктури парку;
 - створення спортивно-оздоровчого комплексу;
 - створення та утримання кутків живої природи та підсобного господарства;
 - організація роботи атракціонних комплексів, павільйонів гральних автоматів, більярдного залу, ковзанки та інших об'єктів культурного призначення;
 - здійснення координації діяльності підприємств, які знаходяться на території парку;
 - колектив підприємства забезпечує проведення культурно-масових заходів, запланованих підприємством або Управлінням.
- (38) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» культура – сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, *культурну спадщину*, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти.
- (39) Згідно з абзацом шостим частини другої статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» об'єкти культурної спадщини за видами поділяються на *об'єкти садово-паркового мистецтва* – поєднання паркового будівництва з природними або створеними людиною ландшафтами.
- (40) Відповідно до абзацу третього частини першої статті 3 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» до природно-заповідного фонду України належать штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, пам'ятки природи, *парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва*.
- (41) Тобто, парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» є об'єктом культурної спадщини та належить до природно-заповідного фонду України, а отже, є природною спадщиною, пов'язаною з культурною спадщиною. Водночас КП «Парк Жовтневий» є об'єктом благоустрою відповідно до статті 13 Закону України «Про благоустрій», фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (42) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (43) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (44) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Надання державної підтримки на утримання парків культури і відпочинку як на об'єкти благоустрою

- (45) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (46) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (47) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів із благоустрою населених пунктів;
 - організація місць відпочинку для населення.
- (48) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні,

національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.

- (49) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (50) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (51) Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об'єктів благоустрою є, зокрема, зелені насадження в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування; комплекси та об'єкти монументального мистецтва, декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади; будівлі та споруди системи інженерного захисту територій.
- (52) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.

4.3. Надання державної підтримки на парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва як об'єкти культурної спадщини та об'єкти природно-заповідного фонду України

- (53) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» культура – сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти.

- (54) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» визначено, що діяльність у сфері культури (культурна діяльність) – творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвіллова та розважальна діяльність, спрямована на створення, тиражування, розповсюдження, демонстрування, популяризацію, збереження і використання культурних благ та культурних цінностей для задоволення культурних потреб громадян.
- (55) Частиною першою статті 12 Закону України «Про культуру» встановлено, що до основних видів діяльності у сфері культури належать:
- створення, виконання, тиражування, розповсюдження, демонстрування (публічний показ і публічне сповіщення) та популяризація творів літератури і мистецтва;
 - створення, збереження, охорона, використання та популяризація національного культурного надбання;
 - проведення наукових досліджень у сфері культури, літературна і художня критика, кінокритика;
 - *організація відпочинку і дозвілля громадян.*
- (56) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» заклад культури – юридична особа, основною діяльністю якої є *діяльність у сфері культури*, або структурний підрозділ юридичної особи, функції якого полягають у провадженні діяльності у сфері культури.
- (57) Згідно з пунктом 16 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» нематеріальна культурна спадщина – звичаї, форми показу та вираження, знання, навички, що передаються від покоління до покоління, постійно відтворюються спільнотами та групами під впливом їхнього досвіду, оточення, *взаємодії з природою*, історії та формують у них почуття самобутності та наступності, сприяючи таким чином повазі до культурного розмаїття і творчості людини.
- (58) Пунктом 17 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» передбачено, що об'єкти культурного призначення – цілісні майнові комплекси клубних закладів (клубів, будинків культури, палаців культури тощо), *парків культури та відпочинку*, бібліотек, музеїв, архівів історико-культурних заповідників, театральних-видовищних закладів (театрів, філармоній, концертних організацій, музичних колективів, ансамблів тощо), кінотеатрів, інших закладів культури; пам'ятки культурної спадщини, предмети колекцій, зібрання, фонди, будівлі, споруди культурного призначення та інші культурні цінності.
- (59) Відповідно до частини третьої статті 9 Закону України «Про культуру» в Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури – театрів, концертних організацій, філармоній, культурних центрів, продюсерських агентств, професійних мистецьких колективів, кіностудій, кіно-, відеопрокатних закладів, видавництв, музеїв, архівів, заповідників, художніх галерей (виставок), бібліотек, клубних закладів, навчальних закладів культури і мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) та студій, кінотеатрів, цирків, *парків культури та відпочинку*, архітектурних, дизайнерських, рекламних, реставраційних центрів і майстерень тощо.
- (60) Статтею 8 Закону України «Про культуру» визначено, що громадяни мають право на доступ до культурних цінностей та культурних благ. Право на доступ до культурних цінностей реалізується шляхом утримання або надання закладам культури державної

підтримки з державного та місцевих бюджетів для забезпечення їх функціонування та доступності їх послуг для різних категорій населення.

- (61) Частиною другою статті 23 Закону України «Про культуру» передбачено, що до базової мережі закладів культури місцевого рівня належать комунальні заклади культури (бібліотеки, музеї, галереї, заповідники, виставкові зали, театри, філармонії, концертні організації, мистецькі колективи, кінотеатри, кіновідеопрокатні підприємства, об'єднання, палаци і будинки культури, інші клубні заклади, заклади освіти сфери культури, мистецькі школи, студії, *парки культури та відпочинку* тощо).
- (62) Згідно з частиною другою статті 26 Закону України «Про культуру» заклади культури загальнодержавного та місцевого рівня базової мережі залежно від форми власності утримуються або отримують фінансову підтримку відповідно за рахунок коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, інших місцевих бюджетів, а також коштів установ, організацій, громадян та їх об'єднань.
- (63) Відповідно до підпункту 5 пункту «а» статті 30 Закону України «Про органи місцевого самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, зокрема, належать власні (самоврядні) повноваження із забезпечення соціально-культурних закладів, які належать до комунальної власності відповідних територіальних громад.
- (64) Підпунктом 7 пункту «а» статті 32 Закону України «Про органи місцевого самоврядування» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, зі створення умов для розвитку культури, сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел.
- (65) Згідно з абзацом шостим частини другої статті 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» об'єкти культурної спадщини за видами поділяються на *об'єкти садово-паркового мистецтва* – поєднання паркового будівництва з природними або створеними людиною ландшафтами.
- (66) Відповідно до абзацу третього частини першої статті 3 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» до природно-заповідного фонду України належать штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, пам'ятки природи, *парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва*.
Заказники, пам'ятки природи, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва залежно від їх екологічної і наукової, історико-культурної цінності можуть бути загальнодержавного або місцевого значення.
- (67) Статтею 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» передбачено, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням.
- (68) Згідно зі статтею 37 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» парками-пам'ятками садово-паркового мистецтва оголошуються найбільш визначні та цінні зразки паркового будівництва з метою охорони їх і використання в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях.

- (69) Відповідно до статті 38 Закону України «Про природо-заповідний фонд України» на території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує їх збереженню.

На території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва забезпечується проведення екскурсій та масовий відпочинок населення, здійснюється догляд за насадженнями, включаючи санітарні рубки, рубки реконструкції та догляду з підсадкою дерев і чагарників ідентичного видового складу, замість загиблих, вживаються заходи щодо запобігання самосіву, збереження композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів.

- (70) Фінансування заходів щодо регіональних ландшафтних парків, а також ботанічних садів, дендрологічних парків та зоологічних парків місцевого значення здійснюється за рахунок бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів. Для цієї мети можуть також залучатися кошти позабюджетних і благодійних фондів, кошти підприємств, установ, організацій та громадян (стаття 46 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»).

4.4. Законодавство Європейського Союзу щодо державної допомоги у сфері культури, охорони природи та об'єктам інфраструктури

- (71) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (72) Відповідно до пункту 33 розділу 2.6 «Культура та культурна спадщина, включаючи охорону природи» Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС культура – це засіб вираження самобутності, цінностей та ідей, які відображають та формують народи Союзу. Сфера культури та збереження культурної спадщини охоплює велике різноманіття напрямів і видів діяльності, зокрема музеї, архіви, бібліотеки, культурно-мистецькі центри або простори, театри, оперні театри, концертні зали, археологічні пам'ятки, пам'ятники, історичні місця та будівлі, звичаї та ремесла, фестивалі та виставки, а також освітні заходи культурно-мистецького спрямування.

- (73) Згідно з пунктом 34 розділу 2.6 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, беручи до уваги особливий характер сфери, деякі види діяльності, пов'язані з культурою, культурною спадщиною та охороною природи, можуть бути організовані некомерційним способом і, отже, бути неекономічними за своєю природою. Тобто, надання підтримки таким видам діяльності не є державною допомогою. На думку Комісії ЄС, державна підтримка діяльності у сфері культури та культурної спадщини, які доступні громадськості на безоплатній основі, має соціальний та культурний характер та є неекономічною діяльністю. Аналогічно, у випадку, якщо відвідувачі закладів культури, або учасники діяльності з підтримки культури або збереження культурної спадщини, відкритої для громадськості, повинні сплатити грошовий внесок, який покриває лише частку реальних витрат, понесених на

утримання відповідних об'єктів, це не впливає на неекономічний характер такої діяльності, оскільки це не вважається справжньою платою за надану послугу.

- (74) У випадках, коли суб'єкт здійснює діяльність із підтримки культури або збереження культурної спадщини, окремі види якої є неекономічною діяльністю відповідно до положень пунктів 34 і 36 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, а інші вважаються економічною діяльністю, отримуване ним *державне фінансування підпадатиме під дію правил про надання державної допомоги тільки в тій частині, в якій воно буде використано на покриття витрат, пов'язаних зі здійсненням економічної діяльності.*
- (75) Узагальнюючи інформацію від Надавача, надання коштів державної підтримки спрямоване на належне утримання та раціональне використання об'єкта місцевої інфраструктури як об'єкта культурної спадщини, об'єкта природно-заповідного фонду.
- (76) У пункті 207 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС вказано, що, на думку Комісії, багатофункціональні об'єкти інфраструктури, які майже повною мірою використовуються для здійснення неекономічної діяльності, можуть підпадати під дію правил надання державної допомоги взагалі, за умови, що їх використання для економічних цілей має суто допоміжний характер, і полягає в діяльності, яка прямо пов'язана з роботою об'єкта інфраструктури, є необхідною для його функціонування, або є невід'ємною частиною його основного, неекономічного призначення. Частка економічної діяльності в потужності об'єкта інфраструктури повинна бути обмеженою. У цьому контексті, використання інфраструктури для економічних цілей може вважатися допоміжною діяльністю, якщо щорічна частка такої діяльності в загальній потужності об'єкта інфраструктури не перевищує 20 відсотків.
- (77) У Листі 2 до Повідомлення Надавач зазначив, що відсоткове співвідношення території (площі) парку, що задіяна під комерційну діяльність, до території (площі), що не задіяна під комерційну діяльність, становить 3,4 відсотка, тобто не перевищує 20 відсотків.
- (78) Разом із цим, як зазначено в пункті 206 Повідомлення Єврокомісії, якщо суб'єкт господарювання здійснює як економічну, так і неекономічну діяльність, держави-члени зобов'язані забезпечити неможливість використання державного фінансування неекономічної діяльності для перехресного субсидювання економічної діяльності. Тобто, види діяльності та їх витрати повинні чітко розмежовуватися. Одним зі способів розмежування є забезпечення розмежування внутрішніх рахунків, щоб витрати й доходи, пов'язані з різними видами діяльності, відображалися окремо.
- (79) Надавачем повідомлено, що КП «Парк Жовтневий» веде окремий бухгалтерський облік для забезпечення належного розподілу доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (80) Відповідно до пунктів 2.1 – 2.2 Статуту, затвердженого рішенням Виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 23.03.2006 № 19315, КП «Парк Жовтневий» є самостійним господарюючим статутним суб'єктом, що здійснює підприємницьку та господарську

діяльність з метою отримання прибутку. Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в банках (у т. ч. валютні), печатку, штампи, бланки документів та інші реквізити.

- (81) Листом 3 у справі Надавач повідомив, що у виписці з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців зазначено такий основний вид економічної діяльності: функціонування атракціонів і тематичних парків.
- (82) Отже, КП «Парк Жовтневий» є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (83) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Парк Жовтневий» надається відповідно до Програми (зі змінами) за рахунок коштів бюджету міста Чернівців.
- (84) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (85) Отже, фінансова підтримка КП «Парк Жовтневий» надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (86) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних з виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (87) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (88) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (89) Оскільки КП «Парк Жовтневий» не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана КП «Парк Жовтневий» економічна вигода у вигляді субсидії та поточних трансфертів була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.
- (90) Крім того, Управлінням не надано доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка для створення сприятливих умов для масового відпочинку та оздоровлення на

території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору КП «Парк Жовтневий» за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які мають бути застосовані для забезпечення діяльності КП «Парк Жовтневий».

- (91) Отже, надання фінансування КП «Парк Жовтневий» не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (92) У той же час оплата послуг, зокрема з акарицидної обробки парку від кліщів, що надають підрядні організації, які визначаються відповідно до процедур, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», відповідає ринковим умовам, а отже, така підтримка не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (93) Економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (94) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (95) Послуги КП «Парк Жовтневий» з організації вільного часу, задоволення культурних запитів різних груп населення, створення умов для поновлення фізичних і духовних сил, спілкування людей у сфері дозвілля (безкоштовні атракціони, гойдалки, лавиці, виготовлені підприємством), прибирання території є безкоштовними для населення, тобто не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті.
- (96) Отже, підтримка КП «Парк Жовтневий» не спотворює економічної конкуренції.
- (97) Водночас використання державної підтримки КП «Парк Жовтневий» на надання платних послуг може загрожувати спотворенням економічної конкуренції.

5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (98) Враховуючи викладене, фінансова підтримка, яка надається суб'єкту господарювання – КП «Парк Жовтневий» – за рахунок місцевих ресурсів, не спотворює економічної конкуренції, а тому не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (99) Підсумовуючи наведене та інформацію, надану в Повідомленні й відповідних листах до Повідомлення та листах у справі, фінансова підтримка, яка надається суб'єкту господарювання – КП «Парк Жовтневий» – для створення сприятливих умов для масового відпочинку та оздоровлення на території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» як об'єкта культурної спадщини та об'єкта природно-заповідного фонду України за рахунок місцевих ресурсів, не спотворює економічної конкуренції, відтак не є державною допомогою у розумінні Закону.
- (100) Разом із тим слід зазначити, що:
- фінансування інфраструктури парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий», яка використовується для економічних цілей, може містити ознаки державної допомоги, у разі якщо щорічна частка допоміжної економічної діяльності об'єкта інфраструктури в загальній потужності об'єкта інфраструктури перевищує 20 відсотків;
 - фінансування КП «Парк Жовтневий» повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані зі створенням сприятливих умов для масового відпочинку та оздоровлення на території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» як об'єкта культурної спадщини та об'єкта природно-заповідного фонду України, і в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення комерційної діяльності;
 - з метою уникнення перехресного субсидювання КП «Парк Жовтневий» повинно забезпечити ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувати належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, а також повинно встановити механізм чіткого обліку часу працівників на виконання робіт, які здійснюються на комерційній та некомерційній основі;
 - КП «Парк Жовтневий» повинно проводити конкурсні торги через систему «Prozorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі відповідних товарів, робіт, послуг, на які виділяється державна підтримка;
 - використання коштів державної підтримки КП «Парк Жовтневий» на здійснення платної діяльності може містити ознаки державної допомоги;
 - надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат і видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.
- (101) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що КП «Парк Жовтневий» функціонує відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою, зокрема, передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.
- (102) Листом Комітету № 500-29/08-4617 від 30.03.2020 Управлінню направлено копію подання з попередніми висновками у справі про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД.
- (103) На подання з попередніми висновками у справі про державну допомогу № 500-26.15/117-19-ДД Управління листом від 03.04.2020 № 05/01-30/163 (вх. № 5/01-4419 від 06.04.2020) повідомило, що зауваження чи заперечення на подання з попередніми висновками відсутні.
- (104) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам

господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», пунктом 8 розділу VI та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 2016 року за № 686/28816, за результатами опрацювання всіх обставин справи Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що державна підтримка у формі субсидії та поточних трансфертів, яку надає Управління культури Чернівецької міської ради комунальному підприємству «Парк Жовтневий» на підставі Програми фінансування робіт, пов'язаних з благоустроєм м. Чернівців на 2018 – 2021 роки, затвердженої рішенням міської ради VII скликання від 26.12.2017 № 1046 (зі змінами від 08.08.2018 № 1382, від 06.12.2018 № 1530, від 28.02.2019 № 1635), для створення сприятливих умов для масового відпочинку та оздоровлення на території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Жовтневий» із 01.01.2019 по 31.12.2021 загальним обсягом 6 284 600,0 гривень, **не є державною допомогою** відповідно до пункту першого частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ